

Gatelangs

NUMMER 1 - MARS 2022 - 21. ÅRGANG

Tema:
HATPRAT

STOPP HATPRAT:
KURS I MENNESKERETTIGHETER

SKEIV VERDEN:
MØTER HETS FRA ALLE KANTER

«Kjærlighet og kvalitetstid med bestemor, januar 2021»

Gode kaffestunder gjennom tre generasjoner

Siden 1960 har ALI Kaffe samlet generasjoner til gode kaffestunder. Kaffestunder som har skapt sterke bånd og gode historier.

ALI Kaffe har vært elsket gjennom tre generasjoner for den gode smaken og fine aromaen.

KURERER GRUFF

ALI Kaffe produseres på Norges miljøvennlige kaffebrenneri i Vestby.

wintershall dea

Gatelangs

ISSN 1891-6856

ANSVARLIG REDAKTØR:

Lars Norbom

gatelangs@natteravnene.no

REDAKTØR:

Anette Haugen

gatelangs@natteravnene.no

DESIGN OG PRE-PRESS:

Per Frederiksen • vinceweb.no

TRYKK:

Zoom Grafisk • Drammen

ANNONSER:

Norske Publikasjoner as

Telefon: 22 90 71 90

BESØKS- OG

POSTADRESSE:

Natteravnene Oslo,

Storgata 28,

0184 OSLO

Telefon: 23 00 21 20

NATTERAVNENES STYRE:

Martin Torp D'Alessandro (leder)

Siri Skrøder (nestleder)

Eva Raknerud Braathen

Hanne Hansgård

Hans-Petter Fjeld

Olav Erik Storm (vara)

Anne Wold (vara)

gatelangs@natteravnene.no

www.natteravnene.no

www.facebook.com/natteravnene1

twitter.com/ravnene

Trykksak

Zoom Grafisk,
Drammen, har rett til
å benytte svanemerket
på sine trykte
produkter.

241 501

Forsidefoto: Anette Haugen

Tøfflus og Jon Blund

De fleste av oss som er oppvokst i forrige århundre, fikk med seg Jul i Skomakergata fra 1979. Alle husker at Tøfflus var glad i kruspersille og at han snurret film. Men, husker vi budskapet Tøfflus ønsket å formidle i filmsnuttene?

I denne utgaven har vi valgt det svært aktuelle temaet hatprat. I den forbindelse har våre to frivillighetskoordinatorer deltatt på et kurs om menneskerettigheter og hatprat på Utøya. Under en seanse der, dukket Tøfflus opp i en av deltagernes erindringer. Budskapet Jon Blund presenterte i filmsnuttene var bygget på FN-erklæringer om Barnets Rettigheter fra 1959, hvor ulike typer diskriminering, var tematisert.

I tillegg til vår dagbok fra kurset på Utøya, kan du i denne utgaven lese mer om ulike minoriteters utfordringer i forhold til hatprat – og møte noen av organisasjonene som arbeider mot dette. Vi tar også en snarurt innom Natteravnene på Rjukan og har pratet med en natteravnkoordinator på Fagerborg i Oslo.

God vandring!

Innhold

Leder	3
Dokumenterer samehets	6
Refleksjoner og læring om hatprat	8
Ungdomsambassadører	10
Et fargerikt forbilde	11
Møter hets fra alle kanter	14
Natteravnskolen	16
Velkommen julegave	18
Dagbok fra Utøya	19
Rapport: Stå opp mot hatprat	20
En liten innsats som betyr mye	23
Viktig å være der for de unge	24
Nytt om Natteravnene	26
Fra arkivet: Frivillighet = demokrati	28
Ungdommens stemme	30

Se side 8

Neste Gatelangs kommer i juni 2022.
Frist for innspill er 1. mai 2022.

Tips oss!

Skjer det noe i ditt nærmiljø eller i din natteravngruppe som Gatelangs bør skrive om?

Tips oss!

Send en mail til gatelangs@natteravnene.no

Kjære lesere og annonsører!

Natteravnene® gir ut magasinet Gatelangs for å motivere til å være natteravn og skape trygge gater og lokalmiljøer over hele landet. Flere grupper organiserer natteravning landet rundt. Vi oppfordrer til å støtte opp om natteravning uavhengig av om det er vår organisasjon Natteravnene® som står bak, eller andre. Natteravning er særlig viktig for barn og unges trygghet.

Hvem er Natteravnene?

Natteravnene® er en politisk og religiøs nøytral organisasjon som arbeider for å gjøre bysentrum og nærmiljø til trygge steder å være for alle. Natteravnene® har vært aktive siden 1990. Se flere detaljer på www.natteravnene.no.

Natteravnene er én av flere landsomfattende aktører som tilbyr utstyr og aktiv bistand. Det er opp til den enkelte lokale gruppe hvilken aktør de ønsker å samarbeide med.

Hva går pengene til?

Inntektene fra annonsesalget går til Natteravnenes produksjon og distribusjon av magasinet Gatelangs, som utgis fire ganger per år og distribueres i hele Norge (opplag: 5 000). Overskuddet av annonsesalget går til organisasjonen Natteravnene® (org.nr. 977482518). Det går til materiell og bistand til oppstart av frivillige natteravnegrupper som tilbys i hele Norge.

Tusen takk for din støtte til magasinet Gatelangs!

Redaksjonen

Dokumenterer samehetsen

«Jævla lapp», «din stygge dverg», «joikabolle». Samer opplever å få mange hatord kastet etter seg, både på nettet og på bussen. Noe kommer spontant, men ofte har hetsen en politisk eller ideologisk forklaring. Nå er flere i gang med å ta opp kampen mot samehetsen.

Av Anette Haugen

Latterliggjøring, uthenging, vitsing og «tullejoiking» står på listen over hva samer opplever å få slengt etter seg både på nett og fysisk. For et drøyt år siden gikk kommunen, idrettslaget og det samiske miljøet i Tromsø sammen om et opprop mot samehets etter at ei ung jente ble trakassert på bussen av en eldre dame fordi hun snakket samisk. Det ga mye oppmerksomhet.

Andre som har tatt tak i problemet er Nils Johan Eira fra Kautokeino, som har skrevet en masteroppgave om hatprat på sosiale medier, i en samisk kontekst. Også Hanne Svinsås Magga har involvert seg. Hun opprettet i 2017 Facebooksiden «dokumenter samehets». I tillegg har hun gitt innspill til «samisk innspillsmøte til ytringsfrihetskommisjonen».

Bar samenes stolthet

På spørsmål om hvorfor Hanne Svinsås Magga har engasjert seg og hvorfor hun opprettet Facebooksiden – som per skrivende stund har cirka 1450 medlemmer og mange innlegg om alt fra drapstrusler til vold og historieforvrengning – starter hun med å fortelle en historie fra 2011. På den tiden pågikk det en heftig debatt i Tromsø etter at kommunen bestemte seg for å søke om å være del av et samisk språkforvaltningsområde:

– Min datter, som da var 11 år, var på et kulturskolearrangement i Tromsø. Da læreren forlot klassen, ble hun slått helt blå av tre 16-åringere. På bakgrunn av den pågående konflikten henvendte de seg til henne og mente at samer ikke tåler noe som helst, men sutrer for den minste lille ting. Datteren min sto og tok imot for å

Psykisk uhelse: Hanne Svinsås Magga (t.v.) jobber som psykiatrisk sykepleier for Nasjonalt Team i SANKS (Samisk Nasjonal kompetansetjeneste for psykisk helse og rus). I jobben ser hun ofte konsekvensene av samehetsen, for hets og fordommer bidrar til psykisk uhelse. (Foto: privat)

Masteroppgave: Nils Johan Eira har skrevet masteroppgave om hatprat på nettet, i en samisk kontekst. (Foto: privat)

bevise at de tok feil – og følte hun måtte bære det samiske folkets stolthet.

Datteren ba moren om ikke å forfølge saken, for hvis hun gikk etter jentene så ville de få rett. Da ville de tro at hun ikke tålte det, og at ingen samer tåler noe. Hanne Svinsås Magga valgte til slutt å høre på datteren og lot saken ligge, selv om hun vet mange syntes det var feil.

Reindriften

En annen historie Hanne Svinsås Magga forteller om gjelder reindrift, et annet betent tema. Hun er selv fra Øst-Finnmark, men har bodd mye i Tromsø og har nå flyttet til Røros, der mannen hennes tilhører Gåebrien Sijte-Riasten reinbeitedistrikt.

– Reinbeitedistriktet opplever til stadighet at reingjerder saboteres og at porter åpnes, selv om reieneierne er svært påpasselige med å sjekke og lukke porter. Etter at en reinflokk kom gjennom en åpen port i reingjerdet og ut på togbanen, ble 40 dyr påkjørt og drept. Da dette ble omtalt i avisen, kunne vi lese i kommentarer på nettet at «samene har selv plukket ut syke rein for å få erstatning». Det flommet over av hets, forteller hun.

Selv har hun også opplevd grov trakassering, blant annet av en mann som var på utdrikkelagslag og som sa han «bare skulle ha seg litt samekjerring først», mens han prøvde å presse kjønnsorganet sitt opp i ansiktet hennes.

Historiene er mange og grove, så man blir tvunget til å forholde seg til det, samtidig som man føler en avmakt. For å beskytte seg selv har hun sluttet å delta i offentlige debatter, men fordi hun mener det er viktig å dokumentere det som skjer, opprettet hun for noen år siden den nevnte Facebooksiden.

Historieforvrengning

Hanne Svinsås Magga er ganske klar på at mye av hatpraten mot samer grunner i fordommer, historieforvrengning, usynliggjøring og kunnskapsløshet, der noen få veltalende personer fritt får formidle sine ensidige «sannheter», som til og med applauderes av en del politikere.

Hun mener også at mediene i for stor grad er mikrofonstativ. Redaksjonene virker å prioritere det som er eksotisk eller svært konfliktfokuseret, og har liten interesse for å speile det samiske samfunnet og skrive om

Utklipp: Samehets har ofte en politisk eller ideologisk forklaring. (Illustrasjon: Hanne Svinsås Magga)

samiske saker ellers. Ved nærings- eller arealkonflikter, tar det norske samfunnet og norske medier svært sjelden et samisk perspektiv. Samtidig er mange redaktører for dårlige på å kvalitetssikre kommentarer som ligger ute.

– Ytringsfriheten beskytter i mine og fleres øyne kun de som kommer med ytringer og ikke de som rammes. Vi må huske at det som ytres av voksne mennesker også rammer barn. Hadde tilsvarende sjikane skjedd på en skole ville det blitt en mobbesak av det, påpeker hun.

Fraværende

For å få gjort noe grunnleggende med det store samfunnsproblemet som samehets er, mener hun vi må starte med skolen og utdanningen, i tillegg til at mediene må endre holdning.

– Samisk er nærmest fraværende i skolen i dag. I min tid hadde vi en halv side samisk på skolen, og det er neppe mer nå. Når de fleste som sitter ved makten, både på Stortinget, i rettsvesenet og ellers, ikke har bedre kunnskap om samer og samisk kultur, vil aldri samene bli prioritert. I et demokratisk system vil alltid majoriteten vinne. Noen må ta ansvar for mer samisk tilstedeværelse i skoler og på utdanningsinstitusjoner, påpeker Hanne Svinsås Magga.

Hun bemerket seg dessuten at da NRK

og TV 2 hadde sine nyhetskavalkader på slutten av året 2021, så hadde ingen av dem en eneste sak som omhandlet samer. Dette til tross for at den norske stat i høst ble dømt i høyesterett for å krenke sør-samiske reiseieres rettigheter da vindkraftanlegget på Fosen ble bygget. En sak som fikk omtale også utenlands.

Mistenkeliggjøring

Årsaken til at Nils Johan Eira valgte å skrive masteroppgave om temaet: «Negative discourse in social medias: An analysis of hate speech in the Saami context», er at samehets er et stort samfunnsproblem, noe han selv har fått erfare mange ganger i løpet av sitt 40-årige liv.

Med inntreden av sosiale medier har problemet økt. Han hadde allerede fulgt med på situasjonen lenge da Hanna Svinsås Magga opprettet Facebooksiden «dokumenter samehets».

Han forklarer at han i masteroppgaven ikke har lett spesielt etter stygge ord, men tatt for seg hvordan den gjennomsnittlige kommunikasjonen foregår. Blant det som går igjen er mistenkeliggjøring, krenking og falske anklager mot samer, noe som er svært alvorlig.

Betente temaer

Selv om han ikke har lett spesielt etter stygge ord og hatkommentarer eller typer

hets som er mer alvorlige enn andre, er det likevel enkelte temaer som skiller seg ut som ekstra betente.

Her trekker Nils Johan Eira fram reindrift, etnisitet, språk, retten til land og vann, saker knyttet opp mot Sametinget og spesielle rettigheter som samene har, der det gjerne blir framstilt som om de får alt servert på et gullfat.

– Hvorfor skal man snakke stygt om samene? Hvorfor skal vi tåle hatkommentarer og mistenkeliggjøring? Det er revyer som latterliggjør og håner samer. At samer blir krenket er så vanlig at man begynner å se gjennom fingrene på det. Vi må liksom tåle det. Når mentaliteten er at det er ikke så farlig, hvordan skal vi da få gjort noe med det, undrer han.

Man skulle tro folk begynte å bli mer opplyste, tenker Nils Johan Eira, som har psykologstudier i bunn og derfor også har sett på hetsen i et psykologisk perspektiv. Der vil det alltid være av stor betydning hvordan man plasserer og identifiserer seg selv, siden det i alle sammenhenger vil være et «vi og dem». Setter man seg selv og andre for mye i bås, vil det kunne gi stor grobunn for rasistiske ideologier.

PS: Hele masteroppgaven kan leses på lenken:

<https://samas.brage.unit.no/samas-xmlui/handle/11250/2625650>.

Refleksjoner og læring

Hva er hatprat? Hvem er utsatt for det? Hvordan skal vi stoppe og møte hatprat – og hvorfor må det bekjempes? For å jobbe med disse viktige spørsmålene, ble ungdomsbevegelsen Stopp hatprat (No Hate Speak) startet av Europarådets ungdomsavdeling i 2013.

Text og foto: Anette Haugen

Det er en frostkald 1. desember-morgen. Gatelangs har møtt opp på Utstranda, som er midlertidig kaianløp for MS «Thorbjørn», fergen som skal ta oss over til Utøya. Ute på øya oppholder allerede Natteravnene to frivilligkoordinatorer seg. De er invitert til et fire dagers kurs om menneskerettigheter og hatprat, i regi av ungdomsbevegelsen Stopp hatprat.

Utøya er i dag brukt av flere ulike organisasjoner til å holde denne type kurs. Akkurat nå er det to kursgrupper på øya. Den ene er en skoleklasse som er på et demokratikurs. Den andre gruppen består av lærere og andre som jobber med ungdom – og som deltar på Stopp hatprats kurs i menneskerettigheter.

Perspektiv

Det føles litt rart å tøffe utover til et snødekt Utøya med frostrøyken stående opp fra havflaten. På en måte er det litt godt at øya har et hvitt snødekke. Det gir litt avstand til alle minner dette stedet fremkaller. En av kursdeltakerne innrømmer åpent at hun følte seg kvalm da hun tok båten over dagen før. Det at de startet med en omvisning, der de fikk en innføring i øyas lange historie, gjorde imidlertid at hun fikk satt alt i perspektiv. Øya har også en fin og positiv side.

De øvrige tre personene som er med fergen i dag, jobber på stedet. Fergen går ikke regelmessig, men etter behov og på forespørsel, spesielt når det er kurs her. Da har alltid en av de to fergeførerene vakt. Vår fergemann forteller at han ikke jobbet her for ti år siden, men det er likevel en rar følelse hver gang han drar til øya. Det er umulig å fatte det som skjedde.

Rammen Utøya gir, for et kurs om hatprat og menneskerettigheter, er så spesiell og føles så riktig at det ikke er vanskelig å forstå at stedet er valgt som kurssted. Det er umulig ikke å føle seg berørt, noe man

Lang historie: Utøya er et sted for å lære, for å minnes, for å dele kunnskap og engasjement.

kan anta vil bidra til at lærdommen sitter ekstra dypt.

Språket

Når Gatelangs ankommer er kursledere og deltakere i gang med å diskutere hva hatprat er og hva vi voksne kan gjøre for å veilede ungdommen. Språket blir nevnt. For mange unge er ordet «hore» blitt vanlig å bruke til og med når man omtaler venninna si. Hva kan vi gjøre for å forhindre en slik utvikling? Vi bør i hvert fall ikke bruke disse ordene selv, samtidig som vi bør prøve å forklare hva ordene faktisk betyr og gi dem et billedlig uttrykk.

Under denne sekvensen sitter alle i en ring, der kursdeltakere og ledere kommuniserer på lik linje. I pausen blir deltakerne bedt om å gå ut av rommet, for at alle skal komme tilbake i samlet tropp. Når de kommer tilbake er stolene satt opp slik at det minner mer om et vanlig klasserom med to strenge lærere ved et skrivebord foran.

Alle blir på en brysk måte, ved hjelp av

peking, bedt om å hente et skjema de skal fylle ut. «Lærerne» tygger samtidig hensynsløst på noe knasende godteri. Ingen tør si noe, men prøver å fylle ut papiret, som er på et fremmed språk. De som leverer det tilbake, blir ved hjelp av kroppsspråk bryskt avvist og må prøve mer. Noen stiller et spørsmål, men blir avvist.

Tankevekkende

Situasjonen som kurslederne her prøver å etterligne, er hvordan asylsøkere kan oppleve møtet med et nytt land, der de ikke forstår språket. Mange er livredde for å gjøre noe galt fordi de da ikke slipper inn, samtidig som de ikke kan reise hjem. Da frykter de for livet. Det blir en tankevekkende sekvens, som mye bedre enn ord illustrerer situasjonen.

Asylsøkersekvensen er bare én av måtene bevegelsen Stopp hatprat jobber på når de holder kurs. Diskusjonen om hvordan deltakerne opplevde dette, tar de etter at de på nytt har satt stolene i en ring. Da er

g om hatprat

Stopp hatprat holder jevnlig kurs for lærere og ungdomsarbeidere. Kurslederne på Utøya i starten av desember var fra venstre: Eirik Rise, Joakim Arnøy, Margit Mathisen, Amanda Anvar og Monika Kochowicz.

Lærerikt: Natteravnenes to frivillighetskoordinatorer, Cecilie Brochmann og Gry-Janicke Nordby lærte mye på Stopp Hatprats kurs om menneskerettigheter.

hører mye hets og stygt språk og håper å få noen verktøy til hvordan jeg skal møte dette, forklarer Annette Gimre, som er barne- og ungdomsarbeider.

– Jeg håper kurset kan hjelpe meg med å fange opp tendensene blant de unge, slik at jeg på den måten kan bidra til å forebygge hatprat. Jeg jobber på en stor skole og ser fram til å få presentert konkrete caser for hvordan man kan møte de unge.

MS Thorbjørn: Det er sterkt å ta fergen til Utøya. Det gir vonde minner, men også håp om en ny og bedre framtid. Utøya er et fint sted for læring om hatprat og menneskerettigheter.

Jeg fikk vite om kurset via avdelingslederen vår, sier Mathilde Kronstad, som er miljøterapeut på en videregående skole.

PS: Natteravnenes to frivillighetskoordinatorer, Cecilie Brochmann og Gry-Janicke Nordby, deltok på hele «Stopp hatprat» sitt kurs i menneskerettigheter 30. november til 3. desember 2021. Les deres dagbok og refleksjoner fra Utøya på side 19.

alle igjen mer på bølgelengde og det føles mye tryggere å si hva man mener. Hvordan du blir møtt er av stor betydning.

Den neste timen er det menneskerettigheter som står på programmet. De begynner med en idemyldring på hva man forbinder med dette. Blant de første ordene som dukker opp, er respekt, integritet, menneskeverd, frihet, likhet, brorskap, ytringsfrihet og trygghet. I tillegg blir Skomakergata med Tøfflus og Jon Blund nevnt, som barndomsminner om temaet.

Litt historikk, definisjoner og nærmere beskrivelse av menneskerettighetene følger også. Alt dette skal kursdeltakerne bruke de neste dagene, der de blant har i oppgave selv å lage en workshop om menneskerettigheter og hatprat, som de skal presentere for de andre.

Et verktøy

På spørsmål til et par av kursdeltakerne om hvorfor de meldte seg på, lyder svarene:

– Jeg meldte meg på fordi jeg i jobben min

Ungdomsambassadører

En viktig del av tanken bak Stopp hatprat, er at det er ungdom som jobber med ungdom. I Norge har de et tjuetalls ungdomsambassadører, i alderen 16 til 22 år. De er forbilder og lærer andre unge om hatprat. En av disse er Amanda Anvar, en av kursleiderne på Utøya.

Tekst og foto: Anette Haugen

Amanda Anvar (19) forteller at hun har vært ungdomsambassadør siden 2018. Siden 2020 har hun også vært praktikant hos Stopp hatprat. Ved siden av studerer hun tegnspråk. Foruten å være kursleder, både for voksne deltakere og for ungdom, var en av oppgavene hun hadde i høst å si noen ord om hatprat da det nederlandske kongeparet besøkte Norge.

På spørsmål om hvorfor hun har engasjert seg i dette, forklarer hun enkelt at det er en følge av at hun både er skeiv, har minoritetsbakgrunn, er religiøs, politisk interessert og bor på Holmlia i Oslo. Hun har selv opplevd hatprat, men føler hun kan tåle ekstremt mye og stå i en debatt. Hun forstår samtidig at ikke alle orker det, spesielt fordi det ofte ikke handler om å ta imot konstruktiv kritikk, men om usaklige personkarakteristikk.

I grenseland

– Stopp hatprat er en ungdomsbevegelse med aktivitet i over 40 land, også utenfor Europa. Bevegelsen tar utgangspunkt i menneskerettighetene og oppsto i Europa etter hendelsen på Utøya. Det er i dag mye hatprat på nett, og det er et voksende problem, påpeker Amanda.

Hun forklarer videre at feltet de jobber med i hovedsak ligger i grenseland, med tanke på at det meste av hatpraten faktisk er lovlig, basert på ytringsfriheten. Samtidig bidrar hatprat til å skape hatefulle holdninger både mot enkeltpersoner og grupper. For å kunne jobbe mot og slå ned på hatprat, lærer Stopp hatprat opp sine egne ungdomsambassadører.

– Vi er cirka 20 ungdomsambassadører, der alle får opplæring i form av noen verktøy og kunnskap om hvordan man skal svare på og møte hatprat. Vi påtar oss oppdrag og reiser ut til skoler eller andre som ønsker en workshop om temaet. Vi gir ingen formell opplæring i menneskerettigheter, men prøver å bryte opp den vanlige skolesituasjonen og skape trygge møteplasser, der vi snakker om kultur og verdier rundt menneskerettigheter, sier Amanda.

Praktikernettverket

Praktikernettverket er en annen møteplass i regi av Stopp hatprat som Amanda er engasjert i. Nettverket er et fellesskap for ungdomsarbeidere, ungdomsledere og lærere, og består av over 50 personer fra hele landet. I nettverket kan de dele erfaringer og diskutere utfordringer med hatprat, delta på kurs og utvikle kompetanse i å bruke menneskerettighetsopplæring mot hatprat når de jobber med ungdom. Disse arrangementene er normalt gratis.

– Vi jobber også opp mot myndighetene. Det er mange, alt fra transpersoner og andre skeive til funksjonshemmede, som opplever hatmotivert vold. De føler seg ikke trygge i hverdagen og de føler heller ikke alltid at de blir tatt på alvor av systemet. Det å anmelde slike hendelser er et ekstremt press å stå i, fastslår Amanda.

At det er ungdom som jobber med ungdom er en god innfalls-

Engasjert: Amanda Anvar er ungdomsambassadør for Stopp hatprat. I den forbindelse er hun med på å holde kurs både for voksne og for ungdom.

vinkel til problemet og for å bli hørt. Ungdom snakker et litt annet språk sammen enn de voksne, så da er effekten større og det kan være lettere å nå gjennom med budskapet.

PS: Du kan lese mer om Stopp hatprat på nettsiden: <https://www.stopp-hatprat.no>.

Fargerik: Mange ble kjent med danselærer og dragartist Alexander Emanuel Waal Hen da han deltok på Symesterskapet på NRK.

(Foto: Julia Naglestad/NRK)

Et fargerikt forbilde – som har opplevd hatvold på kroppen

Han elsker å drive med dans, men enda bedre trives han med å undervise i dans og være med på elevenes utvikling. Mange kjenner Alexander Emanuel Waal Hen som en fargerik deltaker i Symesterskapet. Fargerik har han alltid vært, noe som også har gitt grobunn for hatprat.

Av Anette Haugen

Det er adventstid og Norge er på vei inn i en periode med nye koronarestriksjoner, men heldigvis er det fremdeles tillatt å møtes til en prat over en kaffekopp. Gatelangs har avtalt å møte Alexander Emanuel Waal Hen (35) på en kafé i Oslo sentrum, både for å snakke litt om hans innsats i

Symesterskapet på NRK og for å høre om hans oppvekst, som dessverre også inkluderte mobbing, utfrysning og hatvold.

Emanuel vokste opp i Drammen og på Hurum, men har nå bodd lenger i Oslo enn der han vokste opp. Han har en bachelor i samtidsdans, noe som også inkluderte pedagogikk. Han har siden jobbet som lærer i dans på alt fra kulturskolen, til høgskoler og videregående skoler. Det betyr at han har hatt elever i alle aldre, fra fem-seks til over 60 år.

Elsker dans

– Jeg elsker dans, men da jeg «fant» lærerbiten ved siden av ble det perfekt. Det er så fint å være med på elevenes utvikling. Det gjelder uansett om elevene er barn eller

godt voksne. Det er flott å jobbe med folk i alle livets stadier, fastslår Emanuel.

Ved siden av lærerjobben jobber han med drag sammen med et par gode venner. Det har han gjort i over 15 år. Noen ganger setter de opp egne show, andre ganger leies de inn. Blant annet var de innleid da Politihøgskolen feiret 101-årsjubileum i høst. Her syr han sine egne kostymer, men ellers hadde han ingen sybakgrunn da han meldte seg på Symesterskapet.

– Jeg meldte meg på litt uten å tenke. Da jeg ble valgt ut måtte jeg kaste meg rundt og lære meg litt grunnleggende sykunnskap, slik som å sy i glidelåser og knapper. Jeg hadde aldri sydd et hverdagskostyme før. Samtidig var det en fin ting å trene på da Norge var nedstengt, sier symester-

skapdeltakeren, som er stolt over at han kom helt til kvartfinalen.

Godt forberedt

Å delta på Symesterskapet var enda mer intenst enn han hadde trodd. Da kom all erfaringen både fra undervisningssituasjoner og sceneopptredener godt med. Om han ofte var nervøs ved opptak, er han vant til å takle press. Dagene var lange, med opptak hver dag i fem-seks uker. Men om det var slitsomt, var det samtidig kjempegøy.

– Vi fikk psykologhjelp både før vi ble godkjent som deltakere og underveis. NRK er profesjonelle der. De forberedte spesielt meg godt, i tillegg til andre som kunne være ekstra utsatt for sjikane. De ba oss om ikke å gå inn i kommentarfelt, så det har jeg latt være. Jeg vet det har vært mye positivt, men det er likevel det negative du husker, sier Emanuel.

Han har riktig nok fått noen kommentarer på sin egen instagramkonto, der det blant annet har stått noe om drag og at det er greit at du er skeiv, bare du ikke gjør så mye ut av det. Han tenker at egentlig burde det ikke være sånn, man burde få lov å være den man er uansett, men alt i alt har det vært veldig mange hyggelige tilbakemeldinger.

Usikker ungdom

Selv om Emanuel er en positiv person, som ofte smiler og som har lært seg en rekke verktøy for å takle hverdagen på en god måte, er det ikke slik at han alltid har det bra. Det er det ingen som har. Og går vi litt tilbake i tid, til oppveksten, så lærte han tidlig hva både mobbing og utfrysning var – og etter hvert erfarte han også hva hatvold er.

– Jeg brukte mye tid som ung på identifikasjon. Jeg var usikker på om jeg ville være jente eller gutt, men identifiserer meg i dag som en homofil mann. Jeg er imidlertid ikke så opptatt av kjønn og kjønnsroller. Det gjelder også i jobben. Fordi det er få gutter som danser, snakker man om å kvotere inn gutter, men hvilket kjønn du har skal ikke påvirke det du gjør på gulvet eller hvilke oppgaver du ellers får, påpeker han.

Han forteller videre at han gikk på Steinerskolen i barne- og ungdomstiden, noe han mener var veldig bra for ham. Der var lærerne åpne for at han kunne være den han ville. Om han ville henge med jentene, som han trivdes bedre med, var det helt greit. Han merket også tidlig at han trivdes bedre med voksne. Han var et nys-

Neglelakk: Alexander Emanuel Waal. Han liker å bruke neglelakk fordi det setter farge på tilværelsen. (Foto: Anette Haugen)

gjerrig barn, som stilte mange spørsmål. Han ville selv bli voksen fort, han ville bli ferdig med det å være barn.

Tøft samfunn

Om det gikk greit på skolen, merket den unge gutten fort at samfunnet utenfor ikke alltid var like vennlig stilt. Det var kommentarer og utfrysning. En dag han gikk hjem i drag kom noen løpende etter ham, og da han gikk i andre klasse på videregående ble han en gang banket skikkelig opp midt på lyse dagen av noen som var litt eldre enn ham.

– En ting var den fysiske volden, men det jeg husker best var at ingen gjorde noe, til tross for at det var flere voksne som så hva som skjedde. Politiet ble involvert og ville jeg skulle anmelde det, men den gang var det ikke slik at hatkriminalitet ble registrert. Jeg turte derfor ikke gå til anmeldelse, for gjerningsmennene hadde truet meg

med at «hvis jeg gikk til politiet, da ville de drepe meg», forklarer Emanuel.

Alt det vonde som skjedde i livet hans på denne tiden gjorde noe med ham og han konkluderte med at «det er sånn det er». Han hadde heldigvis et par gode venner og god støtte hjemme, men samtidig skilte foreldrene hans lag. For ham hjalp det imidlertid å bli eldre, slik at han kunne begynne å jobbe. Han hadde følt seg litt «innebura» på skolen.

Farge i hverdagen

– Det jeg har opplevd har gjort meg robust og påvirker meg som lærer. Hvilken form barn og unge er i på skolen, handler ikke bare om du er trøtt og har fått sovet nok. Det er mye som påvirker et menneske, fastslår læreren, som er glad han fant dansen, håndarbeidet og kunsten. Å holde på med kreative ting, som i tillegg kan kobles til fysisk trening, gjør ham glad.

Emanuel forteller videre at han deltar på Pride hvert år. Det synes han er en viktig greie. Han har sluttet å høre på de indre stemmene som kan gi motargumenter i forhold til alle ting der han kanskje ikke helt følger den normen vi er vant med. Slik som at han for eksempel bruker neglelakk.

– Jeg gjør det fordi det er fargerikt. Det er i grunn litt morsomt å se på folks reaksjoner når jeg for eksempel står på bussen og holder meg fast i midtstangen. Noen smiler, andre tar et skritt tilbake. I går, da de nye koronarestriksjonene skulle presenteres, kledde jeg meg i rosa. Jeg synes det er viktig å sette litt farge på hverdagen, sier han.

Voksne verst

Noe Emanuel ellers synes er rart, er at skjellsord som «jævla homse» fremdeles er så utbredt. Han hører det stadig på t-banen. Det blir riktig nok først og fremst

brukt i samtale. Det virker som om folk flest er mer redde for å si slike ting direkte til en som er homofil enn å bruke det på hverandre. I forhold til om han føler hatprat er mer utbredt nå enn tidligere, svarer han:

– Jeg er veldig glad for at vi ikke hadde sosiale medier da jeg vokste opp. Da jeg var liten tenkte jeg at «voksne mennesker mobber ikke». Noen av de styggeste kommentarene jeg har sett kommer imidlertid fra voksne. Det virker å være de samme som mobbet før, som mobber nå. Det er interessant når foreldre er verre enn barna deres. Det er sjokkerende.

Han tenker at dette gjør jobben hans som lærer enda viktigere. Barn trenger ulike typer voksne i livet sitt. Med den erfaringen han har, håper Emanuel at han også i forhold til hatprat kan være et godt forbilde, en som kan lytte og være rettferdig. Han er sjelden streng, unntaket er når han opplever mobbing og utfrysing.

– I mitt klasserom skal det være åpent for at alle skal få være seg selv. Det er også lov å stille «dumme» spørsmål. Noen ganger trer jeg litt ut av rollen som danselærer. Om en av elevene har opplevd noe de trenger å snakke om, hender det vi snur opp-ned på den planlagte skoletimen og setter oss ned og diskuterer. Fleksibilitet er viktig, påpeker danselæreren.

Stigma

Fra egne elever har Emanuel aldri opplevd stygge ord. Tvert imot føler han at de synes det er fint han er litt annerledes. Han tror kanskje det bunner i at han har mye selvironi. Det har han fra familien. For eksempel i kriser har humor alltid vært deres sterkeste våpen.

I dag føler han seg trygg i seg selv og veldig trygg i jobben. Han har sjefer som er åpne, der «rariteten» bare er et pluss. Som ung gikk han imidlertid mye ut og inn av roller, som ikke var ham. Disse testet han ut ikke bare for egen del, men der tanken bak var: «Hva kan jeg gjøre for at folk skal like meg?»

Noe han fremdeles synes er utfordrende, er stigmaene som settes på ulike grupper, slik som at «du som er homo er vel flink til å shoppe». Han understreker igjen at vi er så mye mer enn kjønnnet vårt. Alle har ulike egenskaper. Her trekker han også fram alder. I dansens verden blir du fort for gammel, men publikum trenger ulike referanser og personer på scenen. Vi trenger folk i alle aldre og fra alle kulturer, kjønn, trans, binære og ikke-binære.

Trua på de unge

Til tross for at hatprat i dag er blitt mer synlig gjennom sosiale medier, så har Emanuel stor tro på den kommende generasjonen og de unge elevene han møter som lærer.

– Jeg har veldig trua på de unge som skal ta over. Jeg tror de kommer til å bli gode politikere, som vil legge til rette for at vi vil bli godt tatt vare på, sier han.

I forhold til hatprat, som før skjedde mer i det skjulte, tenker han at selv om det i dag kun er to tastetrykk unna å gi stygge kommentarer, så er det også positivt at det er mer synlig. Da kommer det fram i dagen, slik at du får flere allierte som kan si imot.

– I klasserommet tidligere var det kanskje få som så og sa fra om mobbingen. At det nå er mange som tør å gi sin støtte og si fra i kommentarfeltene ved hatprat, gjør meg glad. Da er det blitt et kollektivt ansvar å ta vare på hverandre, fastslår Emanuel.

Møter hets fra alle kanter

Som skeiv med minoritetsbakgrunn kan man oppleve hets fra alle kanter – også fra sin egne. Derfor er det mange som ikke tør å åpne seg. For å gi dem i hvert fall én møteplass der de kan være seg selv, ble interesseorganisasjonen Skeiv Verden startet opp i 2004.

Av Anette Haugen

De ekskluderer ingen, men Skeiv Verden er først og fremst en interesseorganisasjon for skeive med minoritetsbakgrunn. De har både åpne og lukkede møteplasser og de holder kurs og veiledning både for egne medlemmer og opp mot det offentlige og skolen, for å opplyse og gi informasjon om hva skeive med minoritetsbakgrunn kan oppleve av hets og utfordringer.

– Skeiv Verden ble opprinnelig startet som et prosjekt med fokus på vår gruppe, av det som i dag heter FRI (Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold). Med flere flyktninger og utviklingen for øvrig, ble behovet stadig større. Derfor fikk vi etter hvert opprettet vår egen organisasjon, sier Stephen Adom, daglig leder i Skeiv Verdens lokallavdeling i Oslo og Viken.

Diskrimineringshjelpen

Noe annet de etter hvert har opprettet, er det de kaller for DiMe, «Diskrimineringshjelpen og Meglingsbenken». Det er et til-

bud som Skeiv Verden har fått i stand i samarbeid med Norsk Folkehjelp, Antirasistisk senter og Norges Handikapforbund. Her kan alle som har vært utsatt for rasisme, diskriminering, hatprat eller hatkriminalitet få gratis retts hjelp.

I tillegg til juridisk rådgivning gir de veiledning og oppfølging i møte med offentlige instanser, samt meklung i rasisme- og diskrimineringssaker. De tilbyr også kurs og opplæring i hvordan man gjenkjenner diskriminering og de hjelper til med å skrive klager og anmeldelser.

– DiMe har ansatt jurister som hjelper dem som trenger det. Ved siden av jobber DiMe i hovedsak med å avdekke mørketall rundt diskriminering og rasisme, for det er mye som ikke blir anmeldt, forklarer Stephen Adom.

Ulike kafeer

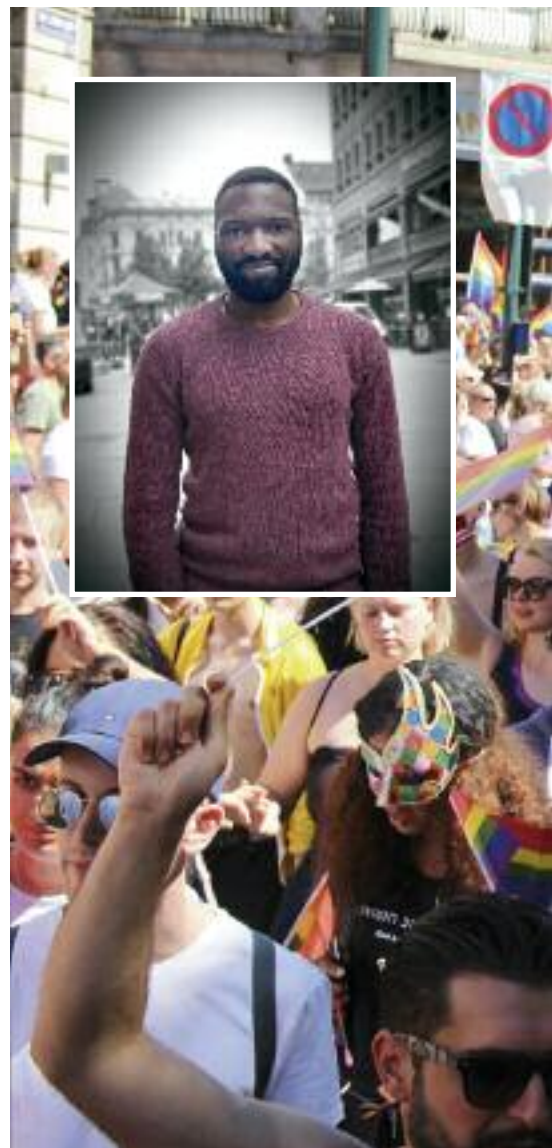
Om det er viktig med juridisk bistand, er også alle møteplassene Skeiv Verden tilbyr

Om Skeiv Verden

Skeiv Verden er en nasjonal interesseorganisasjon for LHBTIQ+ personer med minoritetsbakgrunn. De er en selvstendig, religiøs og partipolitisk uavhengig organisasjon som jobber målrettet for et samfunn der alle, uavhengig av sin etniske eller religiøse opprinnelse, kan leve ut sin seksuelle orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk uten å oppleve diskriminering. Arbeidet er mulig på grunn av dedikerte og engasjerte frivillige, medlemmer, bidragsytere, samarbeidspartnere og sekretariatet.

Skeiv Verdens frivillige og medlemmer har mange ulike minoritetsbakgrunner, både rasifiserte og ikke-rasifiserte. Målgruppen er på ingen måte ensartet og inkluderer blant annet asylsøkere, arbeidsinnvandrere, studenter og norskfødte med minoritetsbakgrunn. Skeiv Verdens arbeid er av og for skeive med innvandrerbakgrunn. De er opptatt av at målgruppen skal utgjøre majoriteten under aktivitetene deres.

Skeiv Verden har fokus på å tilby gode, trygge møteplasser der målgruppen kan være seg selv og åpen, komme i kontakt med andre som har lignende erfaringer, og få støtte og kunnskap som gjør det lettere å være skeiv med minoritetsbakgrunn.

viktige arenaer. Både i Oslo og Bergen har de Skeiv Kafé, der det i Oslo er vanlig med 20-30 gjester ukentlig. Her kan alle komme og henge og være seg selv, samtidig som det er noen som står for matlaging, gjerne fra sitt eget land.

Flere ganger har de også besøk på kafeene, kanskje av folk fra DiMe, fra NAV eller helsevesenet, som forteller om sine tilbud og hvordan de kan hjelpe. I tillegg har de en egen ungdomskafé og en egen kafé for lesbiske kvinner, transpersoner og ikke-binære personer.

– For mange er dette det eneste stedet de kan være seg selv, snakke åpent og dele erfaringer med andre. Det er ikke uvanlig at skeive med minoritetsbakgrunn verken tør si noe på arbeidsplassen eller hjemme til nær familie. De som forteller, kan bli tvunget til å flytte ut. I tillegg kommer utfordringer de møter på bakgrunn av å være flyktninger eller i religiøse sammenhenger. Det er komplekst og de møter hets fra alle kanter, påpeker Stephen Adom.

Synliggjøring

Om Skeiv Verden ikke jobber direkte opp mot hatprat, gjør de det likevel indirekte, ikke minst gjennom kurs og opplæring av både elever, lærere og andre i offentlige instanser. Her er målet å synliggjøre alle utfordringene skeive med minoritetsbakgrunn opplever i hverdagen, og blant annet snakke om hva hatytringer er, hva som er lov og hva som ikke er lov.

Blant annet får de en del henvendelser fra elever i voksenopplæringen, der det er en stor andel innvandrere. Her er det mange som opplever hets også fra medelever, fra folk med samme bakgrunn. Andre instanser Skeiv Verden jobber opp mot er asylmotak, der folk bor tett på hverandre. Skeive som kommer hit har ikke noe spesielt vern.

— Det er mye hets og vold som er skjult og som ikke kommer fram i media. Det som omtales der er gjerne når hvite homofile angripes. Volden kan være tøff for skeive med minoritetsbakgrunn, der den ofte kan

komme fra andre med samme kulturbakgrunn. Mange tør ikke stå fram og hvis volden blir anmeldt, blir det ofte ikke registrert som et homofobisk angrep. Kanskje får vi inntrykk av at det handler om et gjengoppgjør, påpeker Stephen Adom.

Det norske systemet

I møte med det norske systemet er det også mange som sliter. Ikke alle blir møtt på en god måte. Målgruppen til Skeiv Verden kan møte hets fra alle kanter, inkludert det skeive miljøet, der noen opplever rasisme, stereotyper og diskriminering på bakgrunn av en hudfarge eller religion som ikke passer inn i bildet av det som er akseptert i det skeive miljøet.

— Bare det å være innvandrere eller flyktning i Norge, og hvordan samfunnet behandler disse gruppene, er utfordrende. Å være skeiv i tillegg gjør ting enda vanskeligere i møte med det norske samfunnet, om det så er på skolen, arbeidsplassen, i media eller innen offentlige tjenester, fastslår

Synlig: Skeiv Verden ønsker å synliggjøre hvilke utfordringer skeive med minoritetsbakgrunn opplever. De deltar derfor også under Prideparaden. (Foto: Joseph Mardelli)

(innfelt) Stephen Adom er daglig leder for Skeiv Verden Oslo og Viken. Jobben de gjør er viktig for en målgruppe som opplever hets på mange arenaer. (Foto: Same Yassin)

daglig leder i Skeiv Verden, Oslo og Viken.

På bakgrunn av kultur, kjønn og seksualitet kan flere føle seg systematisk trakassert, men da kan de heldigvis få hjelp av DiMe.

— Der har vi en god dialog og et fint samarbeid med likestillingsombudet og politiet. Det er viktig, for vår målgruppe har ikke alltid tillit til politiet. Arbeidet er likevel krevende og har fremdeles en lang vei å gå. Det er vanskelig å påvirke et så stort system, men DiMe gjør sitt beste, sier Stephen Adom, som er glad organisasjonen synliggjøres, slik at de kan nå ut til skolen og andre for å snakke om utfordringene skeive med minoritetsbakgrunn opplever.

«Natteravnene var der da det ikke skjedde. Å være natteravn handler om alt som ikke skjer.

Slagsmålet som ikke begynner.
Voldtekten som ikke finner sted.

Ved å vandre gatelangs virker
Natteravnene dempende på vold og
konflikter. Å være natteravn er sosialt,
hyggelig og meningsfylt.
Og noen ganger uendelig viktig.»

(Reklameteksten som ble brukt på TV da
Natteravnene vant «Reklame for alvor» i 2003.)

Starten

Det var to politimenn som startet Natteravnene i Norge. Vinteren 1990 var Dag Halgard og Gudmund Johnsen på studietur i Karlstad i Sverige. Der ble de presentert for «Nattugglorna», som kort fortalt gikk ut på at voksne, edru mennesker vandret sammen i grupper i sentrumsgatene på kvelds- og nattestid i helgene. Tanken bak var at vanlige folk kunne være med å redusere vold, rus og hærverk ved å være til stede. Politimennene brakte med seg ideen hjem til Norge. Senere har Natteravnene blitt en selvstendig organisasjon.

1. mai 1990

300 mennesker møtte opp utenfor Oslo rådhus for å være med på den første vandringen natt til 1. mai 1990, i regi av Oslo politikammer. I 1991 ble prosjektet omdannet til en selvstendig organisasjon. På samme tid ble det startet opp natteravngrupper i andre norske byer.

Hva er Natteravnene?

Det er en frivillig organisasjon der voksne, edru mennesker i organisert form vandrer i lokalmiljøet på kvelds- og nattestid i helgene. Natteravnenes oppgave er å være synlige og tilgjengelige, i håp om at dette i seg selv virker dempende på vold og skadeverk. De bistår også personer som av en eller annen grunn ikke er i stand til å ta vare på seg selv, noen ganger ved å formidle kontakt til det offentlige hjelpeapparatet.

Natteravnene

Gratis mosjon

En natteravn går i gjennomsnitt 15 097 skritt på seks timer. Så langt gikk i hvert fall fem vandrere i snitt da de ble utstyrt med skrittellere en lørdagskveld. En måling på anbefalt daglig aktivitet ser slik ut:

Antall skritt:

2 000 – 4 000:	Svært inaktiv dag
4 000 – 6 000:	Inaktiv dag
6 000 – 8 000:	Moderat aktiv dag
8 000 – 10 000:	Aktiv dag
10 000 og mer:	Svært aktiv dag

Er du en natteravn?

Test deg selv:

	Ja	Nei
Er du mellom 18 og 90 år?	☐	☐
Trives du blant mennesker?	☐	☐
Har du et positivt menneskesyn?	☐	☐
Er du utrustet med sunn fornuft?	☐	☐
Liker du frisk luft og mosjon?	☐	☐

Fikk du fem «ja»? Da er du sannsynligvis den perfekte natteravn!

Ta kontakt med din lokale natteravngruppe eller kontoret på telefon 23002120 eller via nettsiden vår: natteravnene.no.

Utstyr

Alle vandrere har på seg lett gjenkjennelige gule refleksvester med natteravnlogo. De er i tillegg utstyrt med førstehjelpsutstyr.

En fredag

Det er 104 fredags- og lørdagskvelder i året. Kan du bruke én av dem på natteravnning er det supert. Du forplikter deg ikke på noen annen måte enn å møte opp denne ene kvelden.

i et Fugleperspektiv

Griper ikke inn

Du trenger ikke kunne kampsport eller klare å løfte ti kilo i benkpress for å bli natteravn. Natteravnene griper aldri inn i voldssituasjoner, men kontakter politiet ved behov.

Lærerikt

Du får ikke én krone i lønn for å gå natteravn, men kunnskap om hva barn og unge gjør i helgene, god mosjon, frisk luft, nye venner – for ikke å snakke om god, sosial samvittighet.

Savner du Natteravnene i ditt nærmiljø?

– Vi hjelper deg videre!
Ta kontakt på:
post@natteravnene.no

Starte en gruppe?

Ønsker du å starte opp en natteravngruppe der du bor, så kontakt natteravnkantoret på telefon 23002120 eller via nettsiden vår: natteravnene.no.

Innenfor blant annet Oslo og Viken kan vi hjelpe til med igangsettelse, delta på møte med foreldrene i nærmiljøet og bidra med oppstartsmateriell.

Mangfold

Natteravnene består av foreldre, besteforeldre, gifte, single, venner, venninner, unge, gamle, yrkesaktive, pensjonister – kort sagt alle slags mennesker som bryr seg om andre. Mange grupper er organisert gjennom ungdomsskoler, bydeler eller frivilligsentraler – og det finnes grupper over hele landet.

Førstehjelp

Det er kjekt å kunne førstehjelp både hjemme og når du går ute som natteravn. Som natteravn i Oslo og Akershus har du mulighet for å delta på gratis førstehjelpskurs.

Gatelangs kommer ut fire ganger i året.

Foruten å skrive om hva som rører seg rundt omkring gatelangs der Natteravnene er til stede, tar vi opp viktige temaer, som diskriminering, ungdom og fritid, foreldrerollen, ildsjeler, frivillighets-Norge med mer.

Vil du ha bladet rett hjem i postkassa – helt gratis?

Send en mail til gatelangs@natteravnene.no skriv «Nytt abonnement» i emnefeltet og adressen din i mailen, så kommer bladet hjem til deg fire ganger i året.

Eller du kan fylle ut slippen til høyre og sende i posten.

Vil du ha Gatelangs i postkassa?

JA, jeg vil ha et **gratis** abonnement på Gatelangs!

Navn:

Adresse:

Postnr/-sted:

Til:

Natteravnene Oslo
Storgata 28 B
0184 OSLO

Velkommen julegave fra OHFs Understøttelseslegat

Nok en gang fikk Natteravnene en storsinnet julegave fra OHFs Understøttelseslegat. Få dager før jul kom den gledelige meldingen om at de tildeler Natteravnene i Oslo 200 000 kroner for å støtte det videre arbeidet for barn og unge i Oslo, både i sentrum og i bydelene.

Tekst og foto: Anette Haugen

For tredje året på rad fikk Natteravnene en gledelig melding fra OHF (Oslo Handelsstands Forening) rett før jul. I e-posten fra Jon Anders Henriksen, direktør for næringspolitikk, sto det: «Vi tildeler for 2021 Natteravnene i Oslo kroner 200 000 for å støtte det videre arbeidet for barn og unge i Oslo, både i sentrum og utover i bydelene.»

OHF forvalter ulike stipend og legat til utdanning for ungdom og sosial støtte, og i begrunnelsen for tildelingen til Natteravnene sto det: «OHFs legatstyret behandlet årets tildelinger fra vårt Understøttelseslegat. Basert på det gode arbeidet Natteravnene gjør og hvor mye vi verdsetter den innsatsen dere gjør, ønsker vi å bidra til deres virksomhet.»

Stor betydning

Natteravnene i Oslo setter stor pris på tildelingen. Lars Norbom, generalsekretær i Natteravnene, uttaler følgende:

– Vi i Natteravnene er overveldet over den generøse tildelingen fra OHFs Understøttelseslegat. For en liten organisasjon med en begrenset administrasjon, er et slikt beløp av svært stor betydning. Støtten vil gjøre oss i stand til å utstyre våre frivillige i hele Oslo med utstyr og tilby annen bistand i form av blant annet førstehjelpskurs.

– Natteravnenes inntekter kommer hovedsakelig fra private givere. Tildelingen er spesielt gledelig i en tid da pandemien har gjort sitt til at private givere har vært mer forsiktige med støtte til ideelle formål. Vi er svært takknemlige for at vi også i år var blant formålene som mottar tildeling fra OHFs Understøttelseslegat.

Fem ideelle organisasjoner

Natteravnene i Oslo var heller ikke de eneste som på slutten av 2021 fikk en ekstra julegave i form av en melding om tildelt støtte fra OHFs Understøttelseslegat. Hvert år deler de ut midler til flere veldedige formål. For 2021 ble hele 1,35 millioner kroner fordelt på fem ideelle organisasjoner og syv ulike tiltak.

Støtte: Også i år fikk Natteravnene i Oslo en flott julegave fra OHFs Understøttelseslegat. Bildet er fra en tidligere tildeling: Fra venstre direktør for næringspolitikk i OHF, Jon Anders Henriksen, sammen med generalsekretær i Natteravnene, Lars Norbom.

Kirkens Bymisjon mottok en støtte på 600 000 kroner fordelt på de tre ulike prosjektene I jobb, Skattkammeret og Robust. Natteravnene, Frelsesarmeens slumstasjon og Gateteam Oslo mottok 200 000 kroner hver, mens Sykehusklovnene fikk 150 000 kroner.

Rekruttering

Lørdag 29. januar stilte Natteravnene opp på Stovner senter for å rekruttere nye natteravn til vandring i nærmiljøet. Der inviterte de til «nabovandring» den 3. februar klokka 18.00, innledet med informasjon, kaffe og enkel servering på Stovner frivilligsentral. Deretter kunne alle bli med på vandring et par timer i Stovnerområdet for å bli bedre kjent med nabolaget, naboer og Natteravnene. (Foto: Natteravnene)

Dagbok fra Utøya

Natteravnenes to frivillighetskoordinatorer, Cecilie Brochmann og Gry-Janicke Nordby, deltok på «Stopp hatprat» sitt kurs i menneskerettigheter fra 30. november til 3. desember. Under følger deres dagbok og noen refleksjoner fra oppholdet på Utøya.

Tirsdag 30. november

Felles buss fra Oslo S til Utvika. M/S Thorbjørn fraktet oss over til Utøya. Under fergeturen tenkte vi mye på hva som ville møte oss på øya. Det er sterkt å tenke på at det var samme båt som fraktet ungdommene over til sommerleir i 2011. Oppholdet ble innledet med omvisning på Utøya, og vi var innom mange av stedene som vi, som bare har sett øya på TV, forbinder med Utøya, blant annet hovedbygningen, skolebygget, leirplassen og Kjærlighetsstien.

Vi ble også vist Hegnebygget, som er bygget opp rundt det som er bevart fra det gamle kafébygget, som ble foreslått revet etter 2011. Hegnebygget støttes opp av 69 søyler, for hvert av livene som gikk tapt – og er omkranset av over 400 stolper, som symboliserer de ungdommene som fikk vende hjem. Det var sterkt å vandre i korridorene i det gamle kafébygget, se sporene etter det som skjedde 22. juli og lese i minneboken etter ofrene. Vi fikk også se minnesmerket med 69 inngraverte navn

Onsdag 1. desember

Litt trøtte og tidlig opp for noen av oss, men med engasjerende temaer som raskt vekket interessen. Vi startet med å snakke om hatprat, og fikk en øvelse som gikk ut på å rangere eksempler på hatytringer fra virkeligheten fra «ille» til «verst». Vi diskuterte hvor grensen mellom ytringsfrihet og hatytringer går. Så snakket vi om utviklingen av menneskerettigheter, og laget en tidslinje, hvor vi plasserte historiske hendelser/fenomener som deltakerne mener har vært viktige for denne utviklingen. Vi avsluttet med å dele erfaringer om hatytringer og laget rollespill basert på dette.

Torsdag 2. desember

Vi brukte dagen til å planlegge og holde en kort workshop om hatprat for de andre kursdeltakerne, som forberedelse til å kunne planlegge og holde kurs for ungdom. Vi introduserte kursdeltakerne for «problemteet», et tre hvor røttene representerer årsaker til at hatprat oppstår, mens kronen og grenene representerer effekten hat-

Refleksjoner: Natteravnenes frivillighetskoordinatorer, Cecilie Brochmann (t.v.) og Gry-Janicke Nordby, syntes det var sterkt å besøke Utøya. (Foto: Anette Haugen)

prat kan ha i samfunnet eller for individet.

Dette for å skape refleksjon rundt at hatprat alltid har en årsak (rot) og at man ikke kan stoppe problemet ved å bare behandle effekten. For å forebygge hatprat må man jobbe med årsakene. Vi samarbeidet om workshopen med en utekontakt fra Søndre Nordstrand bydel, og ser at utekontaktene er viktige samarbeidspartner/nettverk når vi videre har planer om å ta med oss det vi har lært for å holde workshoper eller temakvelder for ungdom.

Hva er det viktigste vi har lært?

Gry-Janicke: Større forståelse for hva hatprat er, og hva det innebærer. Innsikt i hvor brutalt og grovt netthatt kan være. Lært om opprinnelsen og den historiske utviklingen av de internasjonale menneskerettighetene. Fått perspektiv på ulike utfordringer

knyttet til hatprat fra ulike ståsteder (lære- re, Utekontakten, frivillighet). Bevisstgjøring av de voksnes viktige rolle i arbeidet med å forebygge hatprat. Er vi gode forbilder?

Cecilie: Større forståelse for hva hatprat er, og hva det innebærer. Innsikt i hvor brutalt og grovt netthatt kan være, og at grensene for hva som er greit stadig blir skjøvet lenger ut. Det har vært interessant å høre fra de andre deltakerne om hvor de selv setter grenser og når de mener det er på tide å sette ned foten, versus hvilke ytringer som får slippe igjennom av hensyn til ytringsfriheten eller at man vurderer at det ikke er «ille nok» til at det krever en reaksjon. Har også vært veldig viktig og nyttig å få tilgang til konkrete ressurser og verktøy som man kan ta med hjem og jobbe videre med.

Stå opp mot hatprat!

Selv skoler som systematisk jobber mot mobbing er ikke nødvendigvis like bevisste på elever med funksjonsnedsettelse i denne sammenhengen. Det viser en rapport som ble utarbeidet av paraplyorganisasjonen Unge funksjonshemmede i 2019/2020.

Under følger informasjon om rapporten og en kort oppsummering av funnene. Alt er gjengitt med tillatelse. Hele rapporten og konklusjonen finner du på lenken: <https://bit.ly/staoppmohatprat>.

Om rapporten

Rapporten «Stå opp mot hatprat! Om mobbing og hatprat i skolen mot personer med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom» er en del av Unge funksjonshemmedes prosjekt «Stå opp mot hatprat!» og er finansiert av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Rapporten ser på hvordan mobbing og hatprat i skolen mot personer med funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom kan se ut og hvilke konsekvenser det kan resultere i. Dette omfatter ulike ubehagelige, negative og krenkende opplevelser. Rapporten presenterer unge med funksjonsnedsettelse sine erfaringer fra skole-

Om Unge funksjonshemmede

Unge funksjonshemmede er en paraplyorganisasjon for 38 organisasjoner og grupperinger av ungdom med funksjonshemning og kronisk sykdom. Til sammen har disse over 25 000 medlemmer.

- Deres formål er å sikre deltakelse og samfunnsmessig likestilling for unge mellom 12 og 36 år med funksjonshemninger og kronisk sykdom. Unge funksjonshemmede jobber mot diskriminering og for universell utforming på alle samfunnsområder.
- Medlemsorganisasjonene til Unge funksjonshemmede representerer et stort mangfold av unge med ulike funksjonshemninger og kroniske sykdommer. På vegne av disse jobber de med tre hovedoppgaver: 1) Politikk, 2) Kunnskap og opplysning og 3) Støtte til medlemsorganisasjonene.

tiden og hvordan ungdomsskoler og videregående skoler jobber med tematikk knyttet til mobbing og hatprat. Den ser også på hvor bevisste skolene er på tematikken med tanke på elever med funksjonsnedsettelse.

Rapporten er utarbeidet mellom januar 2019 og mars 2020 og bygger på intervjuer med unge med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom og ansatte ved ungdomsskoler og videregående skoler. Den bygger også på en spørreundersøkelse om unges erfaringer med skolemiljø. Opprinnelig ble det mottatt 144 svar på spørreundersøkelsen, men det var ikke alle svarene som var fullstendige. Det kom inn 111 fullstendige svar. Rapporten baserer seg også på eksisterende litteratur og forskning på feltet.

Hensikten med prosjektet

Prosjektet skal bidra til økt kunnskap og bevissthet om hatprat og mobbing mot personer med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom i skolen.

Personer med funksjonsnedsettelse møter fordommer og diskriminering hver dag på flere arenaer, og flere er delvis ekskludert fra flere områder i samfunnslivet som arbeidsliv og utdanning. Forskning viser at én av tre personer med funksjonsnedsettelse blir utsatt for hatytringer. Denne gruppen blir ofte nevnt i forbindelse med arbeid mot diskriminering, men likevel også ofte glemt. Dette kommer tydelig frem i intervjuene og spørreundersøkelsen Unge funksjonshemmede har gjennomført.

Mobbing og hatprat mot elever med funksjonsnedsettelse må anerkjennes.

I rapporten ønsker Unge funksjonshemmede å sette søkelyset på noe som mange ikke tror skjer, og gi elever med funksjonsnedsettelse som opplever mobbing eller hatprat på skolen en stemme. Mange av de unge som deltok i undersøkelsen opplevde å ikke bli trodd da de varslet om mobbing eller at skolene ikke gjorde noe for å forbedre situasjonene.

Denne rapporten er derfor en viktig ressurs for utdanningsmiljøet. Unge funksjonshemmede håper den bidrar til at skoler anerkjenner og tar tak i mobbing og hatprat mot elever med funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom

Rapporte

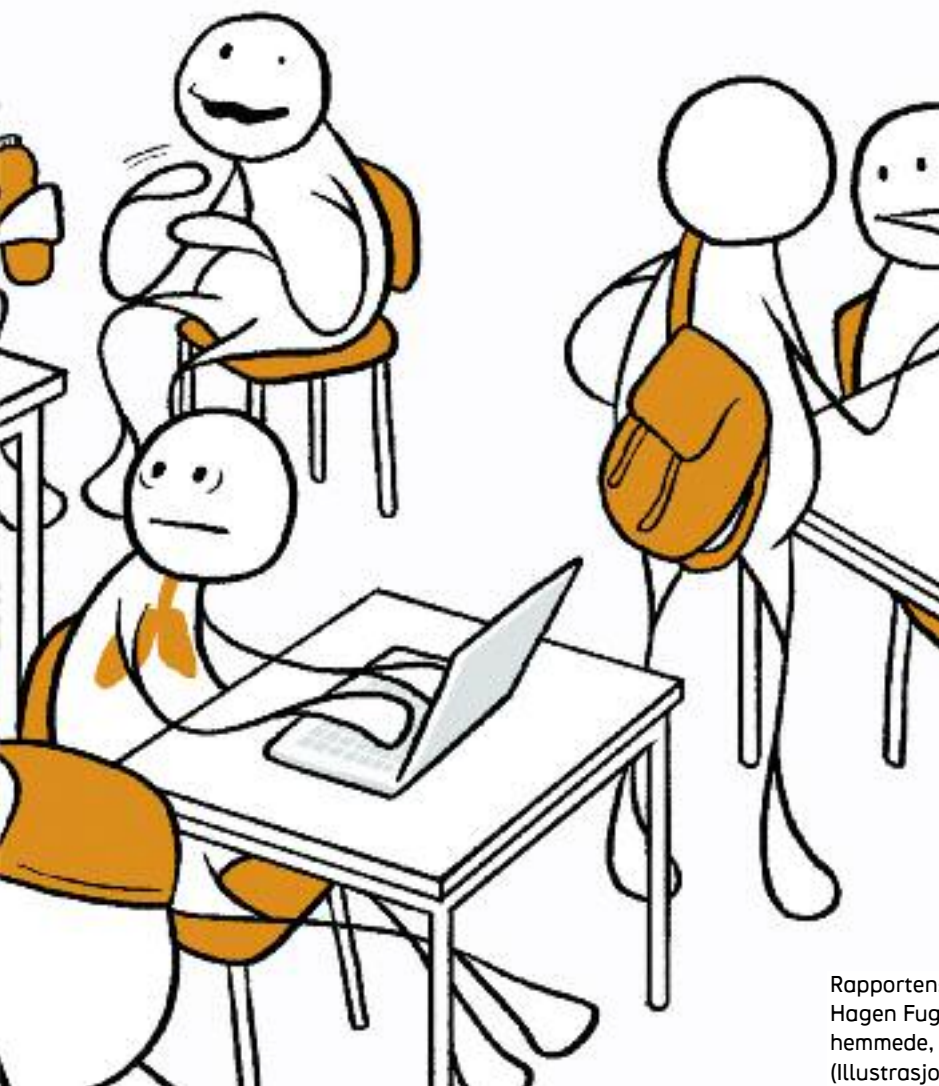
Om mobbing og hatprat i skolen mot personer med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom.

Oppsummering av rapporten

Denne rapporten ser på hvordan mobbing og hatprat i skolen mot personer med funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom kan se ut og hvilke konsekvenser det kan resultere i. Dette omfatter ulike ubehagelige, negative og krenkende opplevelser. Rapporten presenterer unge med funksjonsnedsettelse sine erfaringer fra skoletiden og hvordan ungdomsskoler og videregående skoler jobber med tematikk knyttet til mobbing og hatprat. Den ser også på hvor bevisste skolene er på tematikken med tanke på elever med funksjonsnedsettelse.

Hovedkonklusjoner

- Skolen har et lovfestet ansvar for å skape et trygt og inkluderende miljø med

Rapporten: Den er utarbeidet av Maren Hagen Fuglesang ved Unge funksjonshemmede, 2020.
(Illustrasjon: Thomas Sørli Hansen)

n: Stå opp mot hatprat!

nulltoleranse for diskriminering, og som fremmer mangfold og likestilling. Mange av informantene opplever at skolen ikke har tatt dette ansvaret på alvor. Rapporten viser at unge med funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom møter fordommer og opplever ubehagelige hendelser, som mobbing og hatprat, på skolen relativt ofte på grunn av funksjonsnedsettelsen sin. Slike opplevelser kan få negative konsekvenser.

■ Flere unge opplever å ikke bli inkludert i den ordinære undervisningen, eller at skolen ikke tilrettelegger slik at de kan delta på turer og andre aktiviteter. De føler seg ekskludert og at det blir vanskelig å ta del i fellesskapet og det sosiale på skolen. Unge opplever at skolen kan være med på å understreke at de er annerledes enn de andre elevene.

Tilrettelegging og bruk av hjelpemidler kan medføre at en elev ses på som annerledes, derfor er det viktig at skolen håndterer dette på en god og inkluderende måte.

■ Unge opplever at skolen har liten forståelse for situasjonen deres, og at de hverken blir sett eller hørt. De ønsker å oppleve og være en del av et inkluderende klassemiljø hvor lærere og ansatte har god kompetanse og kunnskap om funksjonsnedsettelsen og situasjonen deres og klarer å forebygge og håndtere krenkelser, slik at fordommer og barrierer de møter på i skolen kan brytes ned.

■ Flere av skolene gir uttrykk for at det er mer utfordrende å få til inkludering og tilrettelegging når funksjonsnedsettelsen er usynlig enn når den er synlig. Flere av de unge opplever at det er mer kunnskap og større forståelse for synlige funksjonsnedsettelse enn usynlige.

■ Rapporten viser at skjellsord og utsagn knyttet til funksjonsnedsettelse eller diagnoser ikke kun rettes mot elever med nedsett funksjonsevne, men også brukes mot elever uten funksjonsnedsettelse. Ved å

bruke slike utsagn og ord praktiserer mange hatprat og bidrar til å reproducere og normalisere negative holdninger og stereotyper om personer med funksjonsnedsettelse, ofte uten å være klar over det selv.

■ Det er viktig å se på strukturene på skolen og i skolemiljøet som gir grobunn for eller tillater negative handlinger, som mobbing og hatprat, for å skape et godt og inkluderende skolemiljø.

■ Skolene som har blitt intervjuet har fokus på mobbing og jobber systematisk med dette, men er ikke nødvendigvis like bevisste på elever med funksjonsnedsettelse i denne sammenhengen. Flere av skolene gir også uttrykk for at de ikke er så bevisste på hatprat. Imidlertid viser skolene en vilje og motivasjon til forbedring.

Vandringutstyr

Natteravnene lagerfører et begrenset antall utstyr som er nyttige under vandring.
På denne måten har din gruppe mulighet til å bestille dette i små kvanta.
Utstyret er gratis. Nedenfor ser du vårt utvalg:

Refleksvest

Ryggsekk

Kulepenner

Bærenett

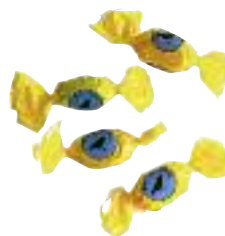
Midjetaske til førstehjelpsutstyr

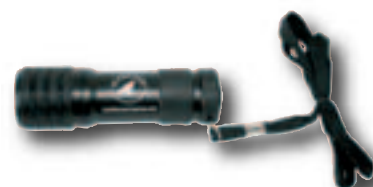
Rapportblokk

Ansiktsmaske

Drops

Lommelykt

Produktenes utseende kan avvike fra bildene.

Gratis materiell kan bestilles på:
<http://www.natteravnene.no/bestilling-av-vandringmateriell>

En liten innsats som betyr mye

Ved å engasjere deg som natteravn gjør du en god innsats for ungdom i nærmiljøet. Det er positivt at foreldre kan bistå gjennom et slikt lavterskeltilbud, som ikke krever så alt for mye av deg, mener Anja Gustavson, natteravnkoordinator ved Fagerborg skole i Oslo.

Av Anette Haugen

Da FAU ved Fagerborg ungdomsskole på Bolteløkka i Oslo i høst skulle velge ny natteravnkoordinator, meldte Anja Gustavson seg frivillig. Å engasjere seg i natteravnarbeidet synes hun er viktig. Da gjør du en god innsats for ungdommen i nærmiljøet.

– Jeg kjente jo til Natteravnene fra før, men var ikke klar over at mange av gruppene er organisert gjennom FAU. Det ble jeg først da sønnen min begynte på Fagerborg. I fjor lå ordningen litt nede på grunn av pandemien, men da ny natteravnkoordinator skulle velges i år, var dette noe jeg gjerne ville engasjere meg i, sier Anja Gustavson.

Synlig i gata

Fagerborg skole er med i et natteravnsarbeid i Oslo Vest, der flere skoler har felles møtested hver fredag kveld, før de fordeler områder og går natteravn fra klokka 20 til midnatt. Anja Gustavson har så langt selv bare vært med å gå natteravn én gang.

– Det var stille da vi var ute og gikk, men selv om vi ikke nødvendigvis treffer på så mange ungdommer, har jeg stor tro på at bare det å være synlig ute med gule vester har en fin effekt. Jeg tror de unge ser oss selv om vi ikke alltid ser dem. De få vi snakket med underveis hadde en positiv holdning til oss. Jeg tror vi er et bra innslag i hverdagen deres, sier hun.

Natteravnkoordinatoren har selv to barn på 11 og 14 år, som nærmer seg alderen da man begynner å henge litt ute, i tillegg har hun tre stebarn i alderen fra 18 år og oppover. Hun har også selv vokst opp i et sentrumsnært område av byen, på Bjølsen, slik at hun kjenner til både fordelene ved å bo i en by og utfordringene, nemlig at det er mange ulike miljøer du kan havne borti. Da er det fint med natteravn som passer på.

Engasjert: Anja Gustavson er ny natteravnkoordinator ved Fagerborg skole. Hun synes Natteravnene er en fin ting å engasjere seg i. (Foto: privat)

Organisering

Fagerborg er en stor ungdomsskole med fem klasser på hvert trinn. Som koordinator sørger Anja Gustavson for at én klasse har ansvar hver fredag for å stille med tre til fem foreldre. Siden det er så mange klasser å ta av, betyr det at hver klasse bare har ansvar for én til to fredager i året. Da blir det ikke så mye på hver enkelt.

– Om vi har hatt en litt treg start, sannsynligvis på grunn av at ordningen lå litt brakk i fjor, har vi stort sett greid å stille med folk hver fredag. Jeg opplever at forel-

drene er positive. Stemningen er god, så jeg tror vi skal få dette til, sier hun og legger til:

– Selv synes jeg det er kjempeflott at vi foreldre har mulighet til å stille på et slikt lavterskeltilbud, som ikke krever at du går hver helg, men bare at du er med en fredag en gang iblant. Jeg tenker det er en liten innsats som betyr mye og gir stor nytteverdi for vår egen ungdom. Samtidig er det hyggelig å bli kjent med andre voksne med ungdom på samme alder som dine egne – og du blir kjent med nærmiljøet ditt, påpeker hun.

Savner du Natteravnene i ditt nærmiljø?

– Vi hjelper deg videre! Ta kontakt på: post@natteravnene.no

Viktig å være der for de unge

Rjukan er et lite sted, der ungdommen henger mye ute og der det ikke er helt uvanlig å festdebutere helt ned i ungdomsskolealder. Da er det viktig med synlige voksne som følger med. Fra 2018 har de hatt en natteravnordning tilknyttet Frivilligsentralen.

Av Anette Haugen

Det har vært nattevandring på Rjukan i Vestfold og Telemark fylke også tidligere, men etter at de fikk en natteravnordning tilknyttet Frivilligsentralen i 2018, har det vært lettere å holde kontinuitet i vandringene. Den som tok tak i det etter at hun begynte hos Frivilligsentralen i 2017, var Åshild Langeland, som selv er oppvokst på Rjukan og derfor kjenner stedet godt.

– Rjukan er et lite sted, med i overkant av 5000 innbyggere. Det er ikke mange steder for ungdommen å gå, slik at de henger mye ute. En av utfordringene er at mange debutterer med fest og alkohol tidlig, helt ned i 14-15-årsalderen. For eksempel når rusen arrangerer fest, gjør de det for hele videregående, slik at det kommer mange under 18 år, forteller hun.

Samarbeid med rusen

Åshild Langeland understreker imidlertid at Natteravnene har et svært godt samarbeid

med rusen. De melder fra når de har arrangementer, slik at Natteravnene kan sørge for å stille med vandrere. Mange av russearrangementene skjer på friluftssarenaer, der det er viktig at voksne, edru natteravn stiller opp og følger med på det som skjer.

I tillegg til et godt samarbeid med rusen har Natteravn Tinn, som gruppen formelt heter, også et godt samarbeid både med FAUene på stedets to ungdomsskoler, politiet og SLT (Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak).

Frivilligkoordinatoren forklarer at før Natteravnene kom i gang var det et ønske fra SLT om at foreldre skulle ta mer ansvar. Det ble derfor holdt møter med FAUene ved kommunens to ungdomsskoler. Der fikk de noen få motargumenter fra et fåtall foreldre, men de aller fleste var veldig positive til å sette i gang med natteravning.

Ikke hver helg

Det ble dermed bestemt å starte opp Natteravnene Tinn i 2018, der Åshild Langeland hos Frivilligsentralen skulle stå som organisator. Hun fikk opprettet en lukket Facebookgruppe, Natteravnene Tinn, der alle interesserte kan melde seg inn. I skrivende stund har gruppa 99 medlemmer, noe de selv synes er bra på et lite sted.

– Vi er ikke ute og vandrer hver helg. Det føler vi ikke er noe poeng. Vi må prøve oss litt fram. Når vi vet at det er store arrange-

menter på gang, slik som russefester, oppretter vi et arrangement på Facebookgruppen, der folk kan melde seg på. Vi deler opp i to skift, slik at det ikke blir så lenge å gå. Så må vi ha minst tre påmeldte til hvert skift, forklarer hun.

Selv om de har 99 påmeldte i gruppa, er det nok en fast gjeng som går mest, men det er uansett sjelden noe problem å få nok folk til å stille. Mange som går natteravn er foreldre til tenåringer, men aldersspriket er stort, fra eldre og ned til unge mennesker i 19-20-årsalderen. Det er bra, for da blir det en fin blanding av natteravn i ulike alder.

Sommerstid

På grunn av alle begrensningene pandemien har gitt i forhold til arrangementer, har Natteravnene på Rjukan ikke hatt så veldig mange vandringene de siste to årene, men de har da vært ute en fire-fem ganger. Fortrinnsvis har det vært på sommerstid. Er det behov for å gå en fredags kveld i ny og ne, kaster de seg rundt da også for å bidra.

– Vi har veldig god dialog med politiet. Hvis de melder fra om at de tror det er

Frivilligsentralen: Åshild Langeland jobber ved Frivilligsentralen og har ansvaret for organiseringen av Natteravnene i Tinn. (Foto: privat)

Ved behov: I Tinn går de natteravn ved behov. To av dem som gjerne stiller, er Vivian Mathisen og Monica Ikanovic. (Foto: Åshild Langeland)

behov for oss, så klarer vi som regel å få folk til å stille. Både de og russen er flinke til å informere oss. For russens del kan det ofte være slik at de får skylden for ting som skjer, selv om det er andre, eventuelt noen yngre deltakere, som forårsaker problemer. Da kan de si fra til oss, slik at vi tar oss av det, påpeker Åshild Langeland.

Hun har selv barn i ungdomsskolealder og sitter for tiden også i FAU, slik at hun har vært med på flere vandringar selv. Hun føler at de unge Natteravnene møter ute synes det er positivt at de er der. De føler seg tryggere. Selvfølgelig kan det være noen under 18 år som skjuler en ølflaske når de dukker opp, men da forklarer de at de ikke er der for å sladre.

Opplevelser

Om de stort sett bare observerer og prater litt med ungdommen de treffer på vandringene, har det skjedd at natteravnene har vært nødt til å kontakte politiet eller kanskje ringe noen foreldre som bør hente barna sine.

– Et av friluftsstedene der ungdommen holder til, er et sted som heter Sandven og som ligger ved Tinnsjøen. Siden det ligger ved vannet er det ekstra viktig å passe på om de trekker inn i skauen der. Det er ikke

alltid politiet er i nærheten, siden vi deler med Notodden. Det har hendt vi har tilkalt politiet om det har vært tilløp til slåsskamp, forklarer Åshild Langeland.

For det meste greier imidlertid Natteravnene å avverge eventuelle tilløp til slåsskamper selv. Rjukan er som sagt et lite sted og mange av de som går kjenner godt til de unge, slik at de har lett for å komme i prat med dem, samtidig som de følger de moralske retningslinjene.

Elsyker

Siden de først og fremst ravner ved spesielle anledninger, varierer det hvor oppmøtestedet til natteravngruppen på Rjukan er, avhengig av hvor arrangementet skjer. De kan bruke lokalene til Frivilligsentralen, men er de for eksempel på et arrangement ved Atrå barne- og ungdomsskule, har de tilgang på lokaler der.

– Det er en lang kommune, slik at noen ganger når vi har hatt vandringar på fredager, uten tilknytning til et spesielt arrangement, så har vi brukt biler for å komme oss rundt, sier Åshild Langeland, og legger til:

– Vi er for øvrig veldig fornøyd med at vi nylig har fått elsykler til bruk fra natteravnkantoret i Oslo. Vi fikk dem rett før snøen kom, men vi gleder oss til å ta dem i bruk til våren. Det skal bli bra, fastslår hun.

Natteravn Tinn (Rjukan)

- Oppstart: Natteravngruppen på Rjukan ble startet opp i regi av Frivilligsentralen i 2018, men det har vært nattevandrere her også tidligere.
- Vandringar: De går ikke hver helg, men ved behov, som ved ungdoms/russearrangementer.
- Påmelding/kontakt: Til Frivilligsentralen på Rjukan eller via Facebook.
- Møtested/tid: Varierer i forhold til arrangement, oppgis ved påmelding.
- Epost: ashild.langeland@tinn.kommune.no.
- Facebook: Natteravn Tinn.

Vemork: Rett utenfor sentrum av Rjukan ligger kraftstasjonen og nå museet Vemork, som har bidratt til at Rjukan står på UNESCOs prestisjetunge verdensarvliste. (Foto: Anette Haugen)

Nyttårsvandring: Natteravnene var også denne gang ute på vandring i Oslo sentrum nyttårs-aften, for å bidra til at feiringen gikk fredfullt for seg.

(Foto: Natteravnene)

Lokalpolitikere på vandring: Fredag 10. desember hadde Natteravnene besøk av tre engasjerte gjestevandrere fra Oslo Arbeiderparti. Det ble en hyggelig kveld der Natteravnene først delte sine erfaringer knyttet til forebyggende arbeid i sentrumsområdet. Deretter ble lokalpolitikerne med ut på vandring i sentrumsgatene.

(Foto:Natteravnene)

Frivillighetens år: Den 5. desember var det Frivillighetens dag. I tillegg til åpningsfest for Frivillighetens år 2022 i Oslo Rådhus, ble det holdt frivillighetskonferanse dagen etter. Den handlet om veien videre for frivilligheten etter pandemien. (Foto: Natteravnene)

Høybråtenprisen: Før jul ble Natteravnene på Høybråten tildelt Høybråtenprisen og en sjekk på 15 000 kroner fra Lions Club Oslo Høybråten. President i Høybråten Lions, Christian Lund, påpekte blant annet at Natteravnene skilte seg ut som en klar vinner og at deres arbeide er knyttet tett opp mot Lions eget arbeide for å trygge barn og ungdoms oppvekstvilkår. Natteravnene på Høybråten takker og skriver på FB at de er glade, stolte og supermotivert for å fortsette arbeidet for et trygt og godt nærmiljø.

(Foto: Kaare Martin Granerud)

Gatelangs dykker ned i arkivet og presenterer artikler som sto på trykk ti år tilbake i tid. De første årene het bladet «Respekt», men fra år 2010 fikk bladet navnet «Gatelangs».

Saken under er hentet fra det totalt 38. bladet som ble utgitt, nr. 1 – mars 2012. (Første nummer kom ut i juni 2002.)

Frivillighet = demokrati

Hovedbudskapet på årets Topplederkonferanse i Frivillighet Norge var at mer frivillighet gir mer demokrati. Sosiale medier er blitt en viktig del av frivillige organisasjoners hverdag og ble brukt aktivt under konferansen for å formidle tema videre.

Her er noen av twittermeldingene som ble sendt under årets konferanse.

- Frivilligheten er avgjørende for et levende demokrati, sier @HelenBjornoy
- Norge skal være gjenkjennelig i de verdien vi står for. Mer frivillighet er mer demokrati, sier @jonasgahrstore
- Frivilligheten er det norske samfunnets puls, og det ligger mellom markedet og det offentlige rom, sier @jonasgahrstore
- De som kan lokalsamfunnet best i normaltid, mestrer det også best i krisetid, sier @jonasgahrstore

- Frivilligheten tar ansvar der det offentlige og markedet ikke har øyne og ører, sier @jonasgahrstore
- Det er bra at vi har et sivilsamfunn som tør å utfordre systemet og de etablerte maktstrukturene, sier @HelenBjornoy
- Vi må ha et rom for sivilsamfunnet. Organisasjonenes handlekraft og tillit er

nødvendig for samfunnet, sier Birgitte Brekke

■ «Da vi startet opp, var det bare vi og Oslo Børs som turte å snakke om taperne», sier Ola Ødegård fra Rettferd for taperne.

■ Dagens ungdom er ikke bare morgendagens ledere, men også dagens. Den rollen

fyller ungdomsorganisasjonene, sier @OlaElvevold

■ Vi kan være både aksjonister og lobbyister. Det vi vet at trengs, er det vår jobb å sørge for, sier @OlaElvevold

■ For at vi skal kunne lykkes med demokratibygging og aksjoner, er det nødvendig med grasrotaktivisme, sier @TorildSkogsholm

■ Ingen ønsket å starte opp helsesenter for papirløse. Det måtte frivillige til for å ta tak i et kontroversielt tema. @bysmjon

■ Frivillighet bevisstgjør folk på at hver enkelt har ansvar for å bidra til et tryggere samfunn, sier @ravnene

■ @ravnene tror på en sunn fordeling av samfunnsansvar mellom det offentlige og frivilligheten.

■ Frivillige organisasjoner er en del av hele vår samfunnsstruktur og har en verdi i seg selv, sier @erna_solberg

■ Frivilligheten er den første sektor, ikke den tredje, fordi alle kan bidra og den betyr noe for alle, sier @KAHareide

■ Av alle fellesskapsinstitusjoner vi har i Norge, er det bare fengselsvesenet som ikke er startet av friv.org iflg. @trinesg

Fem råd for en tryggere bytur

- Ikke ta pirattaxi
- Ikke hør på musikk om du går alene nattestid
- Oppsøk opplyste gater på hjemturen
- Vær observant og våken
- Forsøk å ta følge med venner, når det er mulig

Natteravnenes tips for en tryggere og hyggelig bytur:

- Hold sammen – pass på hverandre og ikke la noen være alene.
- Planlegg hjemreisen: Sjekk busstider, ha reservepenger til drosje og ha en god backup-plan (for eksempel overnattingsmuligheter hos venner, avtalt hjemkjøring, ha strøm på mobiltelefonen). Unngå mørke og lite trafikkerte områder. Velger du å gå hjem – gå i opplyste og befolkede gater.
- Følg lokale og nasjonale smitteverntiltak

HVOR ER FLASKEN?

Hvor i Norge/verden befinner natteravnflasken seg på dette bildet? Vet du svaret? Send en mail til: gatelangs@natteravnene.no innen 1. mai, så er du med i trekningen av en fin premie.

Løsning på hvor flasken var i forrige nummer var: Tjuvholmen i Oslo. Følg oss også på Instagram og Facebook. Lik siden vår «Natteravnene» og følg med på aktuelle saker og ting som skjer.

Natteravnene takker gode samarbeidspartnere:

Stanley Security AS
som gir oss gratis
alarmtjeneste,
parkering med mer.

Joh. Johannson
som gir oss
gratis kaffe.

Egon Karl Johan
www.egon.no/restauranter/karl+johan
Som spanderer pizza
under vandringar

Jeg er lei av at folk slenger rundt seg med ADHD-diagnosen

Jeg skroller nedover Tiktok. Det dukker opp video etter video med tekster som: «Five signs you have ADHD» og «Om du gjør dette, da har du ADHD». I kommentarfeltet til en overlykkelig person skriver folk: «Du har ADHD».

Av Victoria Margrethe Kristiansen Randgaard

Nå må jeg innrømme at jeg er lei. Det er ikke bare på Tiktok jeg ser dette. Det er overalt.

Voksne kan bruke begrepet «bokstavbarn» eller si «det barnet må ha noen bokstaver» bare fordi barnet kan leke fra morgen til kveld. Ungdommer kaller hverandre ting som «ADHD-unge» om man oppfører seg rart.

Unner ingen det

Jeg har selv ADHD, og jeg ville ikke unne noen det. Folk slenger rundt seg med ADHD-diagnosen til alle som har mye energi eller gjør ting annerledes. Hadde det vært så enkelt, ville jo nesten alle fått denne diagnosen.

ADHD er så mye mer enn dette. Det er vondt, og det er utfordrende. Jeg går gjennom så mange kamper hver eneste dag. Da blir jeg såret når folk ikke tar diagnosen på alvor.

Du har ikke ADHD om du sliter med å holde konsentrasjonen oppe én dag. Du har ikke ADHD hvis du får et naturlig sinneutbrudd. Du har ikke ADHD om du rister på benet i timen eller blir distraheret i en bråke-te klasse.

Det skal mye til for å få denne diagnosen. Mye mer enn de fleste tror.

Ikke et problembar

Jeg er redd for å være åpen om diagnosen, og folk blir ofte sjokkert når jeg forteller at jeg har ADHD. Noen ser nemlig fortsatt på ADHD som et «stereotypisk problembar». Barnet som kaster stoler rundt i klasserommet og har masse snørr rundt nesen.

Jeg var ikke et sånt barn. Det er veldig få med diagnosen ADHD som er sånn.

Jeg har aldri hatt noe merkbart sinne.

ADHD: Det skal mye til for å få denne diagnosen. Mye mer enn folk tror, skriver Victoria Margrethe Kristiansen Randgaard (19). (Foto: Jorunn Randgaard)

Alle følelsene mine var bare forsterket. Jeg var enten kjempeglad, kjempelei meg eller kjempesint. Jeg er også innadvendt, noe som gjorde det vanskeligere å diagnostisere meg.

De som sto meg nærmest, klarte så vidt å håndtere meg. Hjemme var jeg rasende. Her satt jeg aldri stille og maste om oppmerksomhet. I lek var jeg alltid den som gikk langt over streken.

Klasserommet var et fengsel

Når jeg skulle gjøre oppgaver på skolen, kunne jeg slå hånden i pulten for å få vondt. Da fikk jeg forlate klasserommet og gå til helsesøster. Å sitte inne i klasserommet var som å sitte i et fengsel. Jeg trodde det var noe galt med meg. Jeg ble ofte oppfattet som dum og fjern fordi jeg slet med å holde oppe oppmerksomheten.

Alle andre klarte å lære noe i timen, men jeg hang ofte langt bak i læringskurven. Ofte valgte jeg heller å si til mamma og pappa at jeg følte meg dårlig, fordi jeg skammet meg over å gå på skolen.

Jeg var mye sint på meg selv fordi jeg glemte alt jeg egentlig skulle huske, enten det var husnøkklene, en oppskrift eller et gjøremål. Jeg skjønnte at noe var annerledes, men klarte ikke å sette fingeren på det.

Tenk deg om

Jeg synes det er vondt at selvdiasnosering ser ut til å bli mer og mer normalt i vår generasjon. Dette gjelder ikke bare ADHD, men også diagnoser som depresjon, angst osv.

Du diagnostiserer ikke deg selv med kreft, liksom. Når skal man forstå at psykisk helse er like viktig som fysisk helse?

Neste gang du tenker å misbruke en diagnose, enten det er ADHD eller noe annet, vær så snill å tenk deg om en gang til. Tenk på oss som sliter med dette hver eneste dag.

PS: Innlegget har tidligere vært publisert på Si;D Aftenposten i oktober 2021.

Fremtiden er elektrisk – og vi kopler den

www.oneco.no

1997-2022
25

**MODERNE OG MILJØVENNLIGE
TOALETTLØSNINGER TIL
HYTTE OG FRITID**

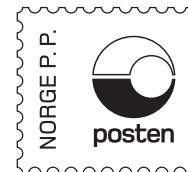
Lær mer om Cinderella på www.cinderellaeco.com

Når naturen kaller

Når naturen kaller, er det godt med litt sivilisasjon. Cinderellas forbrenningstoiletter er i verdensklasse. De krever verken vann eller avløpstilkoblinger. De er luktfrie og miljøvennlige. Ingen avfallshåndtering, kun litt aske som må tømmes.

 Made in Norway

Gatelangs

Returadresse:
Natteravnene Oslo
Storgata 28 B
0184 OSLO

Stiftelsen UNI
Caustadbleien 31, 0349 OSLO
Telefon: 22 09 56 90
www.stiftelsen.uni.no

Et trygt samfunn Stiftelsen UNI støtter organisasjoner med samfunnsansvar

Hvert år deler Stiftelsen UNI ut ca. 30 millioner kroner til verneverdige prosjekter. Styret innstiller søknader som faller inn under stiftelsens formålsbestemmelse.

Stiftelsen UNI behandler søknader løpende gjennom hele året.

Stiftelsen UNI har som ideelt formål å fremme allmennnyttig virksomhet innen skade- og miljøvern, for å bidra til en trygg utvikling i det norske samfunn. Stiftelsens bidrag skal i første rekke være økonomisk støtte til prosjekter og påskjønnelse til institusjoner og enkeltpersoner.

NISSAN LEAF Fra 251 000KR

**kampanje: Spar opp til 53.000,-
på ny Leaf**

Zero Emission

NISSAN
INTELLIGENT
MOBILITY

RAMSENGSAUTO

RANENGET 6, 0626 MO | RANATLF. 75 12 88 00

YOU+NISSAN
VÅRT LØFTE. DIN OPPLEVELSE

FRIMODLIGHET

FRISLUTT

NISSAN ASSISTANCE

GRATIS TILSTANDSKONTROLL